

บทคัดย่อ

ปัจจุบันคงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนในสังคมอย่างมาก ขณะที่ความเจริญก้าวหน้าในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ความจำเป็นและความต้องการในการใช้งานมีมากขึ้นและแทรกซึมไปในทุกวงสังคม ทุกสาขาอาชีพทั่วโลก สิ่งที่ตามมาพร้อมกับความเจริญก้าวหน้าเหล่านี้ คือ การอาศัยความสื่ออินเทอร์เน็ตในการก่อความเสียหายทางแพ่งในด้านต่างๆ ซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงและขยายวงกว้างมากขึ้น

สถานการณ์ดังกล่าวได้สร้างปัญหาเกี่ยวกับการนำกฎหมายสารบัญญัติที่มีอยู่มาปรับใช้อย่างมาก เนื่องจากการก่อความเสียหายโดยการอาศัยสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือนั้นเกิดขึ้นได้ง่ายและรวดเร็ว ทั้งยังระบุตัวบุคคลผู้ก่อความเสียหายได้ยากแตกต่างจากการก่อความเสียหายโดยอาศัยสื่อแบบดั้งเดิม ดังนี้ จึงทำให้เกิดแนวความคิดในการกำหนดให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นผู้มีประโยชน์ได้เสียในสื่อดังกล่าวมากที่สุดเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตภายใต้เงื่อนไขต่างๆ ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวในปัจจุบันหลายประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา, อังกฤษ, เยอรมัน หรือแม้แต่ประเทศในกลุ่มทางเอเชีย เช่น ญี่ปุ่นจีน เป็นต้น ได้ให้การยอมรับแนวความคิดดังกล่าวอย่างกว้างขวางโดยได้บัญญัติกฎหมายขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อกำหนดภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตภายใต้เงื่อนไขที่แต่ละประเทศเห็นสมควร

ในประเทศไทย ปัจจุบันได้มีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะที่กำหนดความหมายและความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไว้ ดังปรากฏในมาตรา 3 และมาตรา 15 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 แต่กฎหมายดังกล่าวมุ่งเน้นกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตซึ่งได้กระทำการตามมาตรา 14 เท่านั้น ซึ่งยังไม่ครอบคลุมความรับผิดทางแพ่งทุกกรณี ดังนี้ การพิจารณาความรับผิดทางแพ่งของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจึงยังคงต้องพิจารณาความเสียหายและสิทธิในการเรียกร้องที่มีต่อผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตแต่ละประเภทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวแล้วพบว่ายังไม่อาจกำหนดความรับผิดของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตได้เนื่องจากลักษณะการให้บริการอินเทอร์เน็ตของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตบางประเภทนั้น ไม่อาจถือได้ว่ามีลักษณะของการ *กระทำ* อันเป็นการละเมิดได้ชัดเจน ประกอบกับปัจจุบันยังไม่เคยมีคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดทางแพ่งของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตขึ้นสู่ศาลจึงทำให้ปัญหาในเรื่องนี้

ยังคงไม่มีความชัดเจน ส่วนความรับผิดตามพระราชบัญญัติต่างๆที่เกี่ยวข้องที่ได้ยกมาพิจารณานี้ ก็มิได้กำหนดความรับผิดหรือภาระหน้าที่ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไว้แต่อย่างใด

ดังนี้ จึงเห็นควรเสนอให้มีการบัญญัติกฎหมายพิเศษกำหนดความรับผิดของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไว้โดยเฉพาะ โดยกฎหมายที่เห็นควรให้มีการบัญญัติขึ้นใหม่นี้ควรมีลักษณะเป็นการพิจารณากำหนดภาระหน้าที่และความรับผิดตามประเภทของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต และให้กฎหมายดังกล่าวเป็นเกณฑ์กลางในการวินิจฉัยความรับผิดที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการอินเทอร์เน็ตได้ทุกรูปแบบ ทั้งยังเห็นควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ให้บริการบางประเภทที่มีความใกล้ชิดกับเนื้อหาในการตรวจสอบเนื้อหาหรือข้อมูลที่อยู่ในการดูแลของตน เพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายอีกส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ เนื่องจากการให้บริการอินเทอร์เน็ตถือสื่อสารสาธารณะอย่างหนึ่ง ดังนี้ หากประสงค์จะควบคุม ดูแลการประกอบกิจการการให้บริการอินเทอร์เน็ตให้เป็นระเบียบแล้ว ย่อมสมควรที่จะต้องมีหน่วยงานหรือกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจนเพื่อควบคุมการประกอบกิจการดังกล่าวอย่างจริงจัง ในการนี้ผู้เขียนจึงได้เสนอให้คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ พ.ศ.2544 เข้ามาดูแลในเรื่องดังกล่าวให้มากขึ้น และเสนอให้มีการจัดตั้งสภาวิชาชีพผู้ประกอบการวิชาชีพให้บริการอินเทอร์เน็ตแห่งประเทศไทยซึ่งประกอบด้วยผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตทั้งหลาย ให้เข้ามาตรวจสอบดูแลระหว่างกันเองอีกชั้นหนึ่ง เพื่อสร้างมาตรฐานการให้บริการให้เป็นที่ยอมรับแก่สากลต่อไป